Jaargang 114. Vrijdag, 12 October 1855. No. 123.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* herinnert de **ONDERNEMERS** der in die Gemeente bestaande **Diligencediensten**, of zij, die daarmede van wege de Onderneming zijn belast, aan de **bepaling** van art. 113 van het REGLEMENT op de DIENST der OPENBARE MIDDELEN van VERVOER te LANDE, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 24sten November 1829, no. 102 (*Staatsblad* no. 73), volgens welk artikel zij verpligt zijn, het **KLAGTENBOEK eenmaal in elke maand** te doen **overleggen** aan het HOOFD van het PLAATSELIJK BESTUUR; terwijl bij het niet nakomen van dit voorschrift, Procès-verbaal zal worden opgemaakt en de overtreders worden vervolgd.

GRONINGEN, 10 October 1855.

De Burgemeester: J. SLOT.

BUREAU VAN POLITIE.

Gevonden en ten bovengemelden BURELE ter **herkenning** gedeponeerd:

1) Een ZWART ZIJDEN **VOORSCHOOT.**

2) Eene STALEN **BROCHE** of **SPELD** met gesneden IVOREN PLAAT.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 13den Oct. 1855, voormiddags te 11 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD- en ZUID-AMERIKA.

In de *Nieuwsbode* (orgaan der Nederlanders in Noord-Amerika) vinden wij de volgende niet zeer malsche karakterschets van de *Know-Nothings* vermeld:

»Vele onzer lezers te Milwaukie verzoeken ons vriendelijk in ons blad toch eens op te geven wat een *Know-Nothing* eigenlijk is, opdat zij weten, voor wie zij stemmen moeten.

»Wij moeten ronduit bekennen, dat wij eerst vreemd opkeken, omdat wij dachten in ons blad vroeger reeds zoo veel over de Know-Nothings te hebben gezegd, dat onze lezers te Milwaukie wel wisten, tot welk geslacht van dieren deze behooren, en vervolgens zaten wij inderdaad verlegen, hoe wij die vraag het beste beantwoorden zouden. Te zeggen, dat wij het niet weten, dit zou juist zijn, als of wij schreven over zaken van welke wij geen verstand hebben; en wilden wij een signalement van hen geven, dan zouden wij moeten liegen, want inderdaad, wij weten niet of zij groot of klein zijn, dik of dun, regt of krom, rood of zwart, blont of bruin — wij kunnen niet zeggen of zij op de slang van het zilvermeer lijken, of op den olifant van Barnum, want zij nemen allerlei gedaanten aan, wringen zich in allerlei bogten, strijden onder allerlei kleuren, spelen nu eens den vredemaker en dan weêr den twiststoker; zingen den eenen keer vrome liederen en deelen den anderen keer klappen uit, staan de slavernij voor in het zuiden en ijveren daar tegen in het noorden, en dat alles om hun oogmerk te bereiken. En dat oogmerk is, de Hollanders, en zoo ook alle vreemdelingen, tot werkpaarden en trekossen te gebruiken, u zoo veel mogelijk van allen invloed op het algemeen bestuur af te houden, en elken dag wat van uw regt te beknibbelen. De vreemdelingen moeten niets te zeggen hebben; na verloop van eenentwintig jaren eerst aanspraak op het burgerregt krijgen; zij moeten maar werken en zwijgen en zich alles laten welgevallen, wat die Edelgeboren heeren over hen besluiten zullen."

— Met de *Tay* is het berigt ontvangen, dat op den 28sten Aug. eene revolutie te Montevideo was uitgebarsten. *Flores* was weggejaagd, hij kampeerde buiten de stad en was met het voorloopig bewind aan het onderhandelen; men geloofde dat het tot eene schikking zoude komen.

EGYPTE.

Uit Alexandrië wordt van den 22sten Sept. aan den Franschen *Moniteur* het volgende geschreven: »Het Egyptische leger bestaat tegenwoordig uit ongeveer 20,000 man, die met betrekking tot kleeding, voeding, soldij en exercitie niets te wenschen overlaten. De infanterie telt 12,000 man, verdeeld in vier regementen, ieder van 1000 man; daartoe behoort een bataljon scherpschutters, sterk 1000 man. De kavallerie telt 3500 paarden, de artillerie 1500 man. Het geniekorps bestaat uit twee bataljons, ieder van 1500 man. Bovendien bezit Egypte een onlangs uit Sudan gekomen regement zwarten, ongeveer 3000 man sterk. Al deze troepen, de zwarten uitgezonderd, zijn thans hier verzameld voor de groote manoeuvres. *Soliman*-pacha is met de taak belast hen te oefenen; de Onderkoning echter deelt die werkzaamheden met hem. Bovendien houdt Z. M. zich onledig met hervormingen in het staatsbestuur. De hooge raadkamer die te Kairo gevestigd was is opgeheven, en in hare plaats is gekomen eene soort van raadgevend comité, bestaande uit vijf leden, die zich bij voortduring in des Onderkonings nabijheid moeten bevinden. Ook met betrekking tot de regtspleging is een aanvang gemaakt met het aanbrengen van belangrijke hervormingen."

RUSLAND. — TURKIJE.

De berigten van het oorlogstooneel waren in den laatsten tijd zeer schraal en genoegzaam alleen afkomstig van den Russischen opperbevelhebber, die de bewegingen mededeelde welke in de legers der verbondenen werden opgemerkt. Het is intusschen uit de gisteren hier bekend gewordene (en reeds aan onze meeste geabonneerden medegedeelde) depêches meer duidelijk geworden, wat eenige van die bewegingen ten doel hebben. Behalve de verdere verovering van de Krim, schijnt het thans in de eerste plaats op Odessa gemunt te zijn. De vloot toch welke den 7den dezer van Kamiesch in zee was gestoken (bestaande uit 9 linieschepen, 28 stoombooten, 9 kanonneerbooten en 3 drijvende batterijen) heeft den volgenden dag voor Odessa het anker geworpen, en elk oogenblik werd in die stad een bombardement verwacht.

(De *Nord* vermoedt, dat de vloot der geallieërden een' aanval op Odessa zal uitvoeren in de hoop van daar zeer veel te vinden van datgeen waaraan de geallieërden groot gebrek hebben, namelijk koren, en wacht elk oogenblik, door de Fransche dagbladen, het berigt van het bombardement dier stad. Maar mogt die nieuwe aanval Rusland grootere financiële schade aanbrengen dan het bombardement van Sweaborg, *uitputten* zal hij het rijk wel niet. Wel zal hij ontzettende schade toebrengen aan de belangen van alle landen die met Odessa handel drijven. Men voegt ons toe: »dat is de oorlog! Wij vernielen op de kust alles, totdat men zich overgeve!" — Helaas — alles zal *welligt* vernield worden, maar overgeven dat doet Rusland zich *gewisselijk* niet.")

Een ander berigt, over Konstantinopel ontvangen, staat waarschijnlijk hiermede in verband. De kommandant namelijk van het Turksche bezettingsleger aan den Donau, heeft bevel ontvangen om alle noodige toebereidselen te maken tot de ontvangst van 50,000 man Fransche troepen te Silistria, die aldaar tegen den 31sten *October* werden verwacht. Schoon dit berigt wel wat duister is, zal het toch geen al te gewaagd vermoeden zijn, dat de bevelhebbers der geallieërden het plan hebben met deze groote krijgsmagt Bessarabië in te trekken, ten einde langs dien weg Odessa en Nicolaieff te bereiken. Evenwel zal men zijn oordeel nog eenigen tijd dienen op te schorten; de ware bedoeling van die expeditie zal nu toch niet lang meer onbekend blijven.

De Keizer van Rusland kwam den 25sten Sept. geheel onverwachts te Odessa aan. Voor zoover bekend, is het doel zijner reis de verzekering van het hoofdetablissement der Zwartezee-vloot, Nicolaieff. Deze nog voor 25 jaren bijna geheel onbeduidende stad, is de hoofdstapelplaats der Russische marine in de Zwarte zee geworden en op hare werven worden de daarvoor benoodigde schepen gebouwd. Volgens de jongste telling, heeft de stad 38,067 inwoners in 4998 huizen. Het arsenaal bevatte eene ontzaggelijke massa van, in de laatste jaren daar opgehoopt krijgsmaterieel, dat evenwel door de enorme behoeften van Sebastopols verdediging wel vrij wat uitgeput zal zijn. Terstond na de aankomst van den Keizer te Nicolaieff, werd de ingenieur *Bolbkoff* uit Odessa naar Nicolaieff ontboden om hem den aanbouw van 5 redouten met 360 stukken geschut rondom de stad op te dragen. Bovendien worden onder persoonlijk opzigt van den groot-admiraal *Konstantijn* 500 kanonneerbooten door uit Kroonstad in aller ijl ontboden arbeiders vervaardigd en ieder met 2 tot 4 ver dragende kanonnen bewapend.

De grootvorst *Konstantijn* is den 27sten naar Sebastopol vertrokken en zal, naar men zegt, van vorst *Gortschakoff* vergezeld, terugkeeren om met Z. M. persoonlijk het verdere plan van den veldtogt te bespreken.

Te Sebastopol zelf werd voortdurend tusschen de geallieërden en de Russen een levendig vuur onderhouden, terwijl men aan beide zijden voortging de versterkingen te vermeerderen.

De *Russ. Invalide* heeft thans aan het licht gebragt hoevele Russen in de laatste dagen van de verdediging der zuidzijde van Sebastopol, deze met hun leven hebben moeten boeten, en dat verlies is inderdaad schrikkelijk geweest, blijkens onderstaande getallen. En nog mag men hierbij wel in aanmerking nemen, dat die getallen veelal bij benadering zijn genomen en dat de Russen bij die approximative opgave nog wel beneden de werkelijkheid zullen zijn gebleven. Van den 17den Augustus tot den 5den Sept. wordt het geheele verlies opgegeven te zijn 12,500 man, onder welke 4 generaals. Het verlies der artillerie was nog niet bekend. Op den 8sten bedroeg het 362 officieren en 11,329 onderofficieren en soldaten.

Hierbij moet men nog opmerken, dat het verlies der Russen gedurende het versterkte schieten van den 5den tot den 8sten Sept. in deze opgave niet is begrepen, hetwelk echter, volgens eene vroegere depêche van den Russischen opperbevelhebber, wordt gesteld op 2500 man, bedragende alzoo gedurende de 3½ dag omstreeks 8750 man. Het totaal bedrag van de Russische verliezen van den 17den Aug. tot en met den 8sten Sept. wordt dus bijna 33,000 man.

Hoe het in het overige gedeelte van de Krim gesteld is, kan niet worden opgegeven, daar de bevelhebbers zorgen, dat omtrent de militaire operatiën van de verbondene legers in de Krim zoo weinig mogelijk ruchtbaar wordt.

Van eene geloofwaardige zijde wordt de wederzijdsche positie der krijgvoerende legers in de Krim, op dit oogenblik aldus beschreven: »De linkervleugel der geallieërden is gekampeerd aan den linkeroever der Tschernaïa, in het benedengedeelte tot aan de brug van Traktir; het centrum steunt op Tschorgun en Alsu-Dramon, en de regtervleugel is, na in de vallei van Baïdar de dorpen Orkussa, Baga en Sawatka bezet te hebben, de passen van het gebergte Sinrinkaja doorgetrokken, heeft die versterkt en is met zijne voorhoede tot in de vallei van de Belbek doorgedrongen en houdt zich thans bezig om de passage voor zijne artillerie geschikt te maken, ten einde de omtrekkende beweging te voltooijen. De Russen daarentegen bezetten nog steeds het plateau van het Noorderfort, de hoogten van Inkerman op den regteroever der Tschernaïa, de hoeve van Mackenzie, Mangupkalé en den benedenloop der Belbeck, hunnen linkervleugel een weinig terugtrekkende en steunende op Baktschisarai en de Alma. De schijnbare onverschilligheid, waarmede zij aan den vijand gemakkelijk de verdedigingspunten hebben overgelaten, wier behoud voor hunne veiligheid vereischt werd, bewijst duidelijk genoeg, dat de afleiding van Eupatoria een gedeelte van hunne legermagt bezig houdt, en dat zij genoodzaakt zijn tegelijk het hoofd te bieden aan die zijde tegen den voortrukkenden generaal *d'Allonville*. Tot dus verre zijn zij aan eene strengverdedigende houding getrouw gebleven, maar zoo het voorwaarts dringen der geallieerden aanhoudt, nadert het oogenblik, dat eene beslissende ontmoeting onvermijdelijk wordt, tenzij eene ontruiming van de Krim daarvoor in de plaats kome, en de Russische legerhoofden, van alle zijden gedrongen, hunnen terugtogt naar Perekop volbrengen, welk plan men hun reeds dadelijk na den val van Sebastopol heeft toegekend.

De Sardinische opperbevelhebber, generaal *la Marmora*, beklaagt zich ernstig over de berigten, welke nog van tijd tot tijd door de dagbladen omtrent die operatiën worden medegedeeld. De genoemde bevelhebber heeft, onder dagteekening van den 16den Sept., eene legerorder uitgevaardigd, waarin hij de nadeelen aantoont van ontijdige mededeelingen van dien aard, waardoor de vijand bekend wordt gemaakt met de positiën, de beschikbare strijdkrachten, de zwakke punten, kortom met alles, 'twelk voor hem verborgen behoort te blijven. De generaal gispt voorts zeer de wijze, waarop sommige dagbladen zich uitlaten over de legers der met Sardinië verbondene mogendheden. Volgens hem, kunnen zulke aanmerkingen aanleiding geven tot verbittering, en de goede overeenstemming verbreken, zonder welke het doel der alliantie niet kan worden bereikt. De generaal heeft de manschappen, het Sardinische contingent uitmakende, aangespoord, om ten aanzien van de militaire aangelegenheden geene mededeelingen te doen, en verklaard dat, indien hij mogt bespeuren, dat deze zijne aansporing in den wind werd geslagen, hij zich verpligt zou zien om tot zeer strenge maatregelen over te gaan.

Te Sinope heerscht eene buitengewone bedrijvigheid. De Engelschen hebben het tot een hoofd-station voor proviand gemaakt, van waar zij hunne magazijnen in de Krim van proviand, hout en vee voorzien.

In Azië schijnt de stand van zaken weder minder gunstig voor de Turken geworden te zijn. Vooreerst schijnt het in Kars aan levensmiddelen te ontbreken, en men vreesde, dat het zich, als het niet spoedig ontzet werd, zou moeten overgeven. Ten tweede behelst de *Invalide Russe* het berigt, dat 3000 Turken op den 11den September door de Russen geslagen zijn, hun opperbevelhebber, *Ali*-pacha, door de Russen gevangen genomen werd, en voorts vier kanonnen en drie vaandels door hen buit werden gemaakt. De Turken lieten 400 man op het slagveld.

Eene der belangrijkste mededeelingen, in de Turksche dagbladen voorkomende, is het besluit, waarbij in Turkije eene regelmatige begrooting wordt ingevoerd. Het is te hopen, dat die maatregel er toe moge leiden om paal en perk te stellen aan de schandelijke misbruiken in het beheer der financiën van Turkije, waarvan zoo dikwerf melding gemaakt is en die zulk eene hoogte bereikt hebben, dat zelfs de aanzienlijkste staatsambtenaren niet gevrijwaard zijn tegen beschuldigingen wegens verduistering van gelden.

Ook ten aanzien van het uiterlijk aanzien van Konstantinopel wordt de invloed der geallieërden daar meer zigtbaar, en binnen kort zal niet alleen de hoofdstad, maar ook het geheele rijk de wezenlijkste veranderingen ondergaan. Het plaveisel wordt beter, de verlichting der straten zal niet lang meer op zich laten wachten, de huizen verkrijgen nommers en de straten namen, het verkeer binnen de stad zal spoedig door omnibussen worden verlevendigd, enz. Maar ook op ander gebied staat eene geheele omwenteling voor de deur: zoo wendt men zich bijv. in alle politieaangelegenheden reeds eerst tot de Franschen en Engelschen en dan tot de Porte; het tolwezen komt onder toezigt der bondgenooten; telegrafen en spoorwegen worden aan Engelsch-Fransche maatschappijen overgegeven, even zoo de brug- en straatbouw in Klein-Azië, waar voorshands nog aan geene spoorwegen te denken valt. De geheele geest van het binnenlandsch bestuur, met één woord, bekomt zijn' aanstoot van het Westen.

Men zal zich herinneren, dat maarschalk *Pélissier* kort geleden, behalve andere eereteekenen, ook door de Koningin van Engeland met het grootkruis van de Bathorde werd begiftigd. Ten gevolge daarvan werd te Konstantinopel verzekerd, dat de Britsche gezant, lord *Redcliffe*, waarschijnlijk in eenen meer of minder moeijelijken toestand zou worden geplaatst. Het versiersel dier orde behoort te worden uitgereikt door den gezant, als vertegenwoordigende de Britsche Souvereine, en bij vorige gelegenheden is het gebleken, dat telkenmale als de gezant zich uit de hoofdstad heeft verwijderd, men zich van zijne afwezigheid heeft bediend, om den Britschen invloed in Turkije te verminderen. De uitreiking van het versiersel uit te stellen, tot dat de maarschalk *Pélissier* in Konstantinopel kwam, meende men, dat niet overeenkomstig zou zijn met diens rang en met het gewigt der door hem bewezene diensten.

(Intusschen verzekert men van een' anderen kant, dat de lord ook den Engelschen minister *Palmerston* in eene moeijelijke positie heeft gebragt. De minister weet, dat de hoogharitgheid van den gezant dezen onverdragelijk maakt voor den Sultan, voor de andere gezanten, ja voor het kabinet van St. James zelf, maar juist daarom ontdoet men zich niet van hem als van eene gewoon beambte. Men kan hem wel uit zijne betrekking ontslaan, maar niet *terugroepen*.

Lord *Palmerston* heeft echter te volstaan met het gedrag van den gezant af te keuren; en daar zal 't ook wel bij blijven. Intusschen zal de lord in 't vervolg alweêr voorzigtiger zijn, en zich door zijn' vriend, den Franschen gezant, geen vlieg laten afvangen, zoo als reeds is geschied.)

De Koning van Griekenland volhardt in zijn besluit tot verwijdering van den minister van oorlog *Kalergis* uit het ministerie.

Volgens berigten te Stokholm ontvangen, zijn de Russen ijverig bezig de beschadigde vestingwerken van Sweaborg te herstellen en uit te breiden, zonder dat zij daarin door den vijand worden belemmerd. Men zal gedurende den winter nieuwe kruidtorens bouwen; verscheidene magazijnen, die vroeger uit hout bestonden, thans in stevig metselwerk optrekken; het arsenaal wordt naar eene andere meer veilige plaats verlegd en ook is men voornemens de rots Langörn tot eene citadel in te rigten.

ITALIE.

De Engelsche admiraal *Stopford* heeft met 4 zeilschepen en 2 stoombooten de Krim verlaten om vóór Napels te gaan kruisen. — Het is te verwachten dat deze demonstratie krachtdadig zal medewerken om den Koning van Napels aan zijnen pligt te herinneren van zich betamelijk en naar behooren jegens de Westersche mogendheden te gedragen.

Luidens een schrijven uit Turijn van den 3den dezer, heeft het Oostenrijksch bestuur de goederen in beslag genomen, behoorende aan Sardinische kloosters wier godsdienstige corporatiën, krachtens de laatstaangenomene wet, opgeheven zijn. Deze handeling van het Oostenrijksch bestuur zal tot nieuwe diplomatieke verwikkelingen aanleiding geven.

In Sardinië worden de toebereidselen tot afzending der troepen, die het expeditiekorps in de Krim moeten gaan versterken, met grooten ijver voortgezet. De voor dat transport bestemde Engelsche schepen zijn reeds in de haven van Genua vereenigd, waar vooral het reusachtig schip *Hymalaya* de algemeene bewondering wekt.

SPANJE.

De regering heeft aan de Cortès een ontwerp van wet aangeboden, betrekkelijk de manufactuur-nijverheid.

In het budget, door den minister van financiën bij de Cortès ingediend, worden de uitgaven op 2,186,238,408 realen geraamd voor het volgende jaar, tot welk cijfer hij de berekening maakt, dat de inkomsten zullen stijgen, zoodat het niet noodig zal zijn de toevlugt te nemen tot buitengewone credieten, gelijk vroeger immer het geval was.

Een telegrafisch berigt uit Madrid van den 5den October meldt, dat weder een aanvoerder van gewapende Carlisten, zekere *Muniz*, door de troepen der Koningin is gevat. In Catalonië heeft het gouvernement laatstelijk weder ongemeen strenge maatregelen tegen de woelingen der Carlisten genomen; de bevolking der dorpen in het bergachtige gedeelte dier provincie is tegen hen te wapen geroepen, en tevens is afgekondigd dat ieder dorp, hetwelk eenen gewapenden Carlist, levend of dood, in handen der overheid levert, daardoor voor een' zijner ingezetenen vrijstelling van de krijgsdienst bekomt.

De civiele gouverneur van Madrid, de heer *Sagasti*, is den 8sten dezer overleden.

In berigten uit Madrid, de dagteekening voerende van den 4den Oct., worden bijzonderheden medegedeeld omtrent de door de regering verlangde aansluiting van Spanje aan het Westen. Onder de afgevaardigden, die voor de aansluiting zijn gestemd, noemt men de heeren *Rios-Rosas*, *Manuel Concha*, den generaal *Prim* en den gezant *Olozaga*. De regering zal 200 millioen realen van de Cortès vragen, ter bestrijding der kosten van de expeditie, welke zal bestaan uit 30,000 man, die uit de reserve zouden worden aangevuld. Spanje zou van zijnen kant slechts hebben verlangd, om in het aanstaande vredes-congres te worden vertegenwoordigd door een' gezant, met eene raadgevende stem. Dit laatste zou door Frankrijk en Engeland zijn toegestaan.

DUITSCHLAND.

Als vertegenwoordigers in het Huis der Afgevaardigden, werden te Berlijn in drie kiesdistrikten gekozen de vroegere president der kamer, de graaf *Schwerin*, die tot de liberale partij behoort en tegen wiens herkiezing van onderscheidene zijden krachtige pogingen in het werk gesteld waren; verder werden gekozen in twee distrikten de raad van legatie *v. Patow*; voorts de heeren *Kuhne*, *Prittwitz*, *Mahis* en *Fleck*; — te Dusseldorf de heeren dr. *Otto* en dr. *Hasenclever*.

— Baron *von Prokesch-Osten* heeft opgehouden voorzitter der Duitsche bondsvergadering te zijn, om deze betrekking te verwisselen voor die van Oostenrijksch gezant bij de Porte, welken post hij tegen het laatst dezer maand zal aanvaarden. Het Weener kabinet heeft aan dat in Berlijn officiëel kennis gegeven dat graaf *Rechberg* den baron in bedoeld voorzitterschap zal opvolgen.

— De Oostenrijksche regering heeft eene verordening uitgevaardigd, waarbij aan al de hoofden der huisgezinnen, in al de Staten der monarchij, de *verpligting* wordt opgelegd om hunne kinderen gedurende eenige jaren naar de volksscholen te zenden, onder bedreiging van middelen van bedwang en van straf tegen de nalatigen. Het schoolgeld zal aan de onderwijzers moeten worden betaald.

— De pauselijke nuntius in Zwitserland, de heer *Bovieri*, heeft geprotesteerd tegen het begraven van den wijsgeer *Schelling* op het R. Kath. kerkhof te Ragatz. Of dit protest wel ingang zal vinden, is te betwijfelen, te meer, daar de zaak al van te ouden datum is. *Schelling* namelijk werd reeds in Augustus van het vorige jaar op het R. K. kerkhof van de badplaats Ragatz, waar hij overleden was, ter aarde besteld. De Koning *Maximiliaan* van Beijeren laat aldaar voor zijn' voormaligen leermeester een gedenkteeken oprigten, hetwelk in het aanstaande jaar voltooid zal zijn. Thans heeft de heer *Bovieri*, een jaar na het overlijden van den grooten wijsgeer, waarop de geheele wetenschap trotsch is, bij de geestelijke autoriteiten inlichtingen ingewonnen, of *Schelling* voor zijn afsterven zijne verkeerde grondstellingen en dwalingen afgezworen en in den schoot van de alleen zaligmakende kerk teruggekeerd is, en het resultaat van dit onderzoek is een protest van den pauselijken nuntius tegen de begraving van den wijsgeer te Ragatz, en tegen het oprigten van het gedenkteeken eens dankbaren Katholijken Konings voor hem.

DENEMARKEN en ZWEDEN.

Brieven uit Koppenhage melden, dat het besluit des Konings, waarbij zijn oom, prins *Ferdinand*, broeder van den overleden Koning *Christiaan VIII*, van het opperbevel over

het leger — dat hij sedert vele jaren vóór en na de revolutie van 1848 had vervuld, — wordt ontheven, groote sensatie heeft verwekt. Generaal *Baggensen* vervangt voorloopig den koninklijken prins. — Daar de tegenwoordige Koning geene kinderen heeft die door de grondwet van Denemarken als troonopvolgers worden erkend, daar de kinderen uit het morganatisch huwelijk met mej. *Rasmussen*, thans tot gravin *Danner* verheven, zijn buiten gesloten, zoo is prins *Ferdinand*, hoewel reeds meer dan zestig jaren oud, in geval van overlijden des Konings, tot den troon geroepen.

Men zeide te Koppenhage, dat de Koning slechts op sterken aandrang van het ministerie, dat in massa zijn ontslag wilde aanbieden, had toegestemd om het besluit te teekenen, waarbij zijn oom wordt ontzet van zijn kommandement. — Het koninklijk besluit geeft als reden voor dien maatregel, de weigering van den prins om het algemeen charter des rijks te onderteekenen, tot welks invoering door de Tweede Kamer slechts met de geringe meerderheid van tien stemmen is besloten, waaronder nog die van drie ministers.

Vooral echter heeft het opzien verwekt te Koppenhage, dat de prins, die steeds stellig geweigerd had om zijne adhaesie te schenken aan de democratische constitutie, ten gevolge der revolutionaire gebeurtenissen van 1848 te voorschijn geroepen, sedert dit tijdstip steeds in zijne betrekking was gehandhaafd, zonder dat een der verschillende ministeriën, die elkander zijn opgevolgd, er ooit aan gedacht heeft om zijn ontslag te bewerken.

Prins *Ferdinand* schijnt nimmer het in het groot charter opgenomen beginsel te hebben willen erkennen van de scheiding en verdeeling van het koningrijk Denemarken in drie groote territoriale fractiën, die afzonderlijk worden bestuurd met hunne eigene budgetten en ministers.

Ook zegt men te Koppenhage, dat het ministerie zich bij zijn optreden er tegen verzet heeft, dat de prins aan de kabinetsraden zou deelnemen, die hij als direct erfgenaam der kroon wenschte te presideren, wanneer de Koning daarin verhinderd werd. Voortdurend is den prins het zitting nemen in den raad geweigerd, zoodat hij steeds is vreemd gebleven aan alle persoonlijke deelname aan het bestuur des rijks.

— Men meldt, dat de Fransche regering het plan voorstaat, om een Europeesch congres bijeen te roepen, dat zich zou bezig houden met de regeling van het geschil over den Sondtol, aan welke kwestie zich zoo vele verschillende belangen vastknoopen. Te Parijs was reeds onlangs beweerd, dat de Fransche regering de zaak als eene Europesche kwestie wilde behandelen. Een algemeen congres heeft altijd Keizer *Napoleon* toegelagchen, wiens hoogste wensch steeds was, om zoo veel mogelijk gemeenschappelijk met de overige mogendheden van Europa te kunnen handelen. Men zegt evenwel nog niet, of de Vereenigde Staten dienaangaande gepolst en of zij genegen zijn, aan een congres deel te nemen.

— In Zweden heeft de duurte van levensmiddelen op onderscheidene plaatsen aanleiding gegeven tot wanordelijkheden, die hier en daar een ernstig karakter aannam, zoodat de militaire magt tusschenbeiden moest komen. Op eene plaats zelfs, te Ionköping, werden bij zulk eene gelegenheid 5 militairen min of meer zwaar gewond.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 9 October.

Uit bij het Parlement overgelegde stukken blijkt, dat de werkelijke uitgaven voor militaire zaken, over het dienstjaar eindigende met den 31sten Maart 1854, bedragen hebben:

Voor de zeemagt 7,197,804 £; voor het leger 6,503,756 £; voor de artillerie en het materiëel 3,053,567 £; en voor administratie, geneeskundige dienst, enz. 617,027 £; te zamen alzoo de aanzienlijke som van 17,372,154 £, zijnde *f* 208,465,848.

— Daar de hooge prijs van het geld voor den handel en de volksbedrijvigheid drukkend en belemmerend is, schijnt de verhooging van het disconto in Engeland welkom te zijn aan de voorstanders van Ruslands zaak en ook aan de vrienden des vredes: deze zien daarin een nieuw gevolg van den oorlog, hetwelk niet weinig zal bijdragen om denzelven inpopulair te maken. Dit noopt de Londensche *Times* tot eene beschouwing, die hierop neêrkomt:

»Eene van de hoofdoorzaken, die het goud thans uit ons land doen wegvloeijen, ligt in de buitengewone maatregelen der Fransche bank, welke zich hier te lande voor 4,000,000 £ specie voor eenen de natuurlijke waarde te boven gaanden prijs aangeschaft heeft: nu dit bekend is, verliest de thans plaats hebbende wegvloeijing van het goud haar zorgbarend voorkomen. Doch het is, ook om nieuwe pogingen tot het verwekken eener paniek tegen te gaan, van belang, onbeschroomd de vraag te behandelen of de oorlogsuitgaven 's lands middelen te boven gaan. Zijn die uitgaven inderdaad zoo zwaar, dat zij eene aanhoudende wegvloeijing van specie medebrengen, dan schiet ons niets anders over dan òf die uitgaven te verminderen òf voor te bereiden op eene schorsing der betalingen in specie, dat is op een nationaal bankroet in een minder harden vorm. Met het oog op verscheidene omstandigheden, gelooven wij dat het voorbarig zou zijn te beweren dat de lasten des oorlogs voor zulk eene handeldrijvende natie als de onze, te zwaar zouden zijn en de verbazend groote winsten, die onze buiten bereik van 's vijands aanvallen liggende handel ons jaarlijks aanbrengt, zouden overtreffen. In dit op theoretische beschouwingen gegronde gevoelen worden wij tot nog toe bevestigd door hetgeen wij zien geschieden.

»De uitwerkselen van de Turksche geldleening en van den aankoop van buitenlandsch graan, alsmede van de aanhoudende aanvrage van zilver voor Indië en China; verder de ongelegenheden voortkomende uit de zonderlinge handelingen der bank van Frankrijk, en de zekerheid dat er in het aanstaande voorjaar weder eene geldleening voor de Engelsche schatkist zal noodig zijn, dat alles moet een' tijd lang eenen nadeeligen invloed hebben. Doch over het geheel zijn onze vooruitzigten goed en de volksbedrijven in goeden staat: een nieuw bewijs daarvoor ligt in de omstandigheid dat de ongemeen groote wisselingen in de zaken onzer bank geene ongelegenheden in onze handelswereld hebben te weeg gebragt.

»Welken invloed de oorlogsuitgaven op den duur op ons ruilmiddel zullen hebben, is eene vraag die de tijd alleen kan beantwoorden, en welke de uiterste waakzaamheid van de zijde des gouvernements vordert: dat is niet te ontkennen. Indien dat vraagstuk ooit een dreigend voorkomen mogt aannemen, dan zou er geen ander redmiddel zijn dan eene inkrimping der oorlogsuitgaven: immers het kwaad kan niet verholpen worden door eene bestendige verhooging van het disconto: deze zou onzen handel doen stilstaan en dus de beste van onze hulpbronnen verstoppen, den hoofdsteun onzer magt breken. Doch het kwaad zou waarschijnlijk niet plotseling uitbreken, maar zich trapswijze voordoen en zijne nadering door de gewone voorboden doen kennen; en alhoewel de ongelegenheden onzer geldmarkt en de daarvoor opgegeven oorzaken ongetwijfeld te Weenen, Berlijn en Petersburg groote blijdschap verwekken, bestaat er alle grond om te hopen dat de financiële kracht van ons land onder ons stelsel van handelsvrijheid en van een in specie verwisselbaar ruilmiddel bestand is tegen veel grooter beproevingen dan zij tot nog toe heeft moeten doorstaan."

De *Nord* voorspelde dat de tijd spoedig zou komen, waarin Engeland zonder krijgsvolk, zonder geld, zonder crediet, nederig den vrede zal zoeken, dien het thans op hoogen toon verstoot. Dat oogenblik is echter verder dan de *Nord* gelooft of liever hoopt, maar als Engeland in zijn geldnood heil zoekt bij de gedachte dat ook Rusland in financiële angsten verkeert, dan heeft de *Nord* gelijk met te zeggen, »dat nog geen zieke gezond werd omdat zijn buurman ook ongesteld was."

— Te Wolverhampton is onlangs aan een' klager het regt van aanklagte ontzegd, op grond dat hij in Rusland (Warschau) geboren en tot kort geleden daar gewoond had, zijnde dus onderdaan eener natie waarmede Engeland krijg voert. Dat deze wet een schandvlek genoemd wordt, belet intusschen naar het schijnt de toepassing niet.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 October.

Het afkeurend artikel in den *Moniteur*, betrekking hebbende tot den jongsten brief van prins *Murat*, die zich openlijk als pretendent op den troon van Napels opwierp, is in dat blad geplaatst geworden ten gevolge van eenen ministerraad, Zaturdag te St. Cloud gehouden. De raad vereenigd zijnde, heeft de Keizer de voornaamste leden zijner familie doen binnenleiden en hun verklaard dat hij den troon niet bekleedde om hunne zaken te behandelen, niet voornemens was daarin het voorbeeld van zijnen oom te volgen en hun raadde van hunne aanspraken op de Europesche troonen af te zien. Daarop zich tot *Murat* wendende, kondigde hij hem aan dat de regering zijnen brief zoude ontkennen, en voegde er bij, dat bij de eerste poging, welke hij zou aanwenden om zijne ontwerpen uit te voeren, hij zich op de strengste maatregelen moest voorbereid houden; en zonder zijnen bloedverwant tijd tot antwoorden te laten, verklaarde hij de zitting opgeheven en vertrok met de misnoegdheid op het gelaat. Prins *Murat*, die zeer zwaarlijvig is, was zoo zeer door het gebeurde aangedaan, dat hij bij het terugkomen in zijne woning, door een' ligten aanval van beroerte werd getroffen, waarvan hij thans nog ongesteld is. De prins mogt zich te meer verwonderen over de handelwijze des Keizers, daar hij door een' tweeden persoon den brief aan Keizer *Napoleon* had doen voorleggen, vóór en aleer dien af te kondigen. — De prins verlangde den volgenden dag eene audiëntie bij den Keizer, die hem echter niet werd toegestaan.

— De Keizer is sedert eenigen tijd reeds bezig met het aanleggen van eene verzameling van de portretten der regerende vorsten en vorstinnen zoo in als buiten Europa.

— De *Moniteur* behelst de lijst der leden van de gemengde internationale jury voor de algemeene tentoonstelling. Daarop telt men 30 Fransche afgevaardigden, 15 Engelschen, 4 Pruissen, 4 Belgen, 2 Oostenrijkers en 1 Wurtemberger.

— Het ministerie van oorlog heeft reeds de noodige maatregelen genomen voor den terugkeer van een groot deel der regementen, welke zich sedert het vorige jaar in het Oosten bevinden. Reeds zijn er troepen op weg, om hen te vervangen.

— Oostenrijk gaat voort, zijne pligten als bondgenoot op zijne wijze op te vatten. Terwijl het eene krachtige medewerking aan de operatiën tegen Rusland op de lange baan schuift, beijvert het zich aan den anderen kant weder bij elk voordeel der Westersche mogendheden op de gemoedelijkste wijze hen daarmede geluk te wenschen. De heer *v. Hubner* heeft eene audiëntie op St. Cloud gehad, om den Keizer bij gelegenheid der inneming van Sebastopol geluk te wenschen en een brief van *Frans Jozef* te overhandigen.

— De minister van binnenlandsche zaken heeft al de prefecten uitgenoodigd, overal de oprigting te bevorderen van committés van weldadigheid, welke gedurende den tijd van de duurte van het brood, van buiten ingevoerd graan kunnen inkoopen en weder voor den inkoopsprijs verkoopen.

Al de spoorweg-maatschappijen hebben de transportkosten van granen, meel en levensmiddelen verminderd.

Op het meerendeel der binnenlandsche graanmarkten van Frankrijk zijn de graanprijzen in de afgeloopen week iets gedaald. De daling bedraagt gemiddeld 1 fr. 50 c. op het mud tarwe.

— Te Parijs spreekt men thans over veranderde betrekkingen der beide Engelsche en Fransche legers, en betoogt men de noodzakelijkheid om bij een veldtogt, hetgeen bij een geregeld beleg minder noodzakelijk was, — òf geheel afzonderlijk en onafhankelijk van elkander te opereren, òf wel, hetgeen voor de éénheid in handeling en dus voor het goed gevolg der onderneming gunstiger zoude zijn, gemeenschappelijk te handelen onder een' zelfden opperbevelhebber. In het laatste geval zou de maarschalk *Pélissier* als opperbevelhebber moeten worden benoemd. — Over deze kwestie wordt thans, zoo verzekert men, vriendschappelijk tusschen de beide kabinetten onderhandeld.

— Te Nantes zijn twee reusachtige clipperschepen besteld, van 85 ellen lengte en 13 ellen breedte en 4400 tonnen inhoud; zij zullen worden ingerigt om zoowel als stoomschip dan wel als zeilschip gebezigd te worden. In den tijd van achttien maanden moeten deze beide bodems gereed zijn, gedurende welken tijd daaraan door 500 à 600 werklieden zal worden gearbeid.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 10 October.

Bij kon. besluiten van den 6den zijn benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hengelo, de heer *P. F. de Bruijn Tengbergen*, thans surnumerair dier belastingen, en tot ontvanger te Zijpe c. a., de heer *V. H. Niemantsverdriet*, thans ontvanger te Streefkerk c. a.

— Z. M. de Keizer van Rusland heeft het kommandeurskruis der Stanislas-orde van de 2de kl. geschonken aan den heer graaf *van Styrum*, kamerheer van H. K. H. Prinses *Frederik der Nederlanden*.

— Uit het algemeene verslag van het verhandelde op de algemeene vergadering van de hoofdcommissie voor het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in Nederland, blijkt, dat de collecte in het jaar 1854 heeft opgebragt *f* 25,876-22. Het aantal verminkten en nagebleven van gesneuvelden, aan welke in 1854 gratificatiën zijn uitgereikt, bedraagt 34 minder dan in 1853. Aan gebrekkigen en veteranen is in 1854 uitgereikt aan gratificatiën *f* 25,673-81½. Gedurende 1854 zijn in het Invaliden-huis verpleegd 85 verminkte, bejaarde of gebrekkige militairen. Het getal der deelgeregtigden op den laatsten December 1854 bedroeg 1052 gebrekkigen, en alzoo 63 meer dan op den 31sten December 1853. Om ondersteuning hebben zich 777 personen tot het bestuur gewend, aan welker aanvrage men voorloopig niet heeft kunnen voldoen.

AMSTERDAM, 10 October.

Heden heeft de openbare aanbesteding plaats gehad van den bouw van het gedenkteeken aan den volksgeest van Nederland in 1830 en 1831; de minste inschrijvers bleken te zijn de heeren *K. Kooy* alhier, en *A. M. Toepoel*, te Haarlem, voor de som van *f* 16,800.

— De afschaffing van den gemaal-accijns ook in onze hoofdstad belooft reeds goede vruchten. Door de *Vereeniging voor Volksvlijt* is verspreid een plan tot het oprigten van *broodfabrijken*, ten einde het brood zoo goed en zoo goedkoop mogelijk te verkrijgen. Met eene loffelijke belangeloosheid wil die vereeniging tot de oprigting van zoodanige fabrijken medewerken en zegt daaraan zelfs hare voortdurende ondersteuning toe. Zij stelt voor, eene vennootschap daartoe op te rigten met een maatschappelijk kapitaal van *f* 250,000, te verdeelen in aandeelen van *f* 100 ieder.

— Bij een zeer uitvoerig gemotiveerd arrest heeft heden het prov. geregtshof alhier uitspraak gedaan in de zaak van jhr. mr. *M. Salvador* en *S. Fongers*, appellanten tegen een vonnis van de regtbank van Haarlem dd. 21sten Dec. 1854.

Het hof heeft overwogen, dat de conclusie der appellanten, tot een geheel nieuw onderzoek, was overbodig, als hebbende het hof zoodanig gehandeld.

Dat, wat de beschuldiging van de lasterlijke aanbrenging aangaat, wel is bewezen dat de feiten en hunne kwalificatie zijn onwaar; maar vooral bij het hevige karakter van den eersten en de mindere bekendheid met het voorgevallene van den tweeden appellant de *animus injurandi* niet is bewezen.

Dat wat de laster aangaat in openbare dagbladen, de advertentiën in de *Haarlemsche Courant* voorkomende, evenmin als die in het *Handelsblad* van den 23sten December, als lasterlijk zijn te beschouwen.

Dat echter de inhoud van de advertentie, voorkomende in het *Handelsblad* van den 6den Jan. is lasterlijk en uit den inhoud zelven de bedoeling tot lasteren voortvloeit, echter alleen tegen jhr. *Quarles van Ufford*, maar geenszins tegen den heer *Gerlings*, die niet voldoende is aangeduid.

Dat er volstrekt geen sprake is of kon zijn van art. 13 en 14 Strafv., en aldus heeft het hof: Het vonnis *a quo* vernietigd, beklaagden vrijgesproken van het overige hun ten laste gelegde, en wegens laster door middel van openbare aankondiging in een geschrift, dat verspreid is, veroordeeld volgens artt. 367, 371, 374, 55 wetb. van strafregt, art. 8 wet van 29sten Junij 1854 en art. 2 wet van 28sten Junij 1853, ieder tot eene maand cellulaire gevangenisstraf, eene boete van *f* 25, ontzetting der regten, bij de wet van den 29sten Junij 1854, sub litt. a. b. opgenoemd (kiesregt en regt tot waarneming van openbare bedieningen), gedurende vijf jaren en solidair in de kosten.

— Onze verdienstelijke stadgenoot, de heer *T. Mastenbroek*, die op de jongste tentoonstelling der koninklijke Nederl. maatschappij tot aanmoediging van den tuinbouw met de gouden medaille werd bekroond, is thans door de »*Deutsche Gesammt-Apotheker-Verein*" met het diploma van eerelid dier vereeniging begiftigd.

— In den namiddag van den 7den dezer kreeg ds. *Roëll*, te Goedereede, toen hij den kansel wilde optreden, een bedenkelijk toeval, zoodat hij oogenblikkelijk naar de kosterij werd gedragen, en de gemeente, die eene dankzegging na het H. Avondmaal dacht te zullen hooren, was genoodzaakt zich huiswaarts te begeven.

— Het Fransche regeringsblad bevat thans de lijst van de raden van beoordeeling over de verschillende vakken der tentoonstelling. Zij bestaan uit de geachtste mannen in alle gedeelten van kennis en nijverheid uit alle landen, thans te Parijs tegenwoordig. Onder anderen merkt men daarbij op, uit Nederland voor de klasse gezondheidsleer, pharmacie, genees- en heelkunde, dr. *de Vrij*, leeraar aan de klinische school te Rotterdam, en den hoogleeraar *von Baumhauer* uit Amsterdam, voor de klasse van glas, porselein, aardewerk en gebakken steen; voor de klasse van schilder-, graveerkunst enz. den heer *H. Scheffer*; voor de klassen goudsmederij, bronzen voorwerpen enz. den heer *J. D. Suermondt*, lid van het hoofdbestuur.

's HERTOGENBOSCH, 9 October.

Door eenige fabrikanten alhier moet nog deze maand eene aanzienlijke partij militaire wapen-ledergoed, naar het nieuwe model vervaardigd, aan het departement van koloniën worden afgeleverd; die goederen zijn bestemd voor het keizerrijk Japan.

UTRECHT, 10 October.

Gisteren werd een gedeelte der Ned. Hervormde gemeente alhier op nieuw te leur gesteld. Hopende te vernemen wie haar herder en leeraar zou worden, moest zij zich tevreden stellen met de tijding van uitstel, aangezien een groot deel van predikanten en het gansche collegie van ouderlingen, het eenmaal ingeslagen spoor volgende, niet ter vergadering waren opgekomen.

ARNHEM, 9 October.

Heden morgen arriveerde alhier per extra-trein H. M. de Koningin-Moeder met een talrijk gevolg. Na het gebruik van een voor H. M. aangerigt dejeuné, heeft Hoogstdezelve de reis naar Weimar per rijtuig voortgezet. H. M. denkt aldaar 20 dagen te vertoeven. Over de verdere reisplannen is nog niets bekend. Zijn wij wel onderrigt, dan zal de afwezigheid van H. M. ongeveer zes maanden duren.

ZUTPHEN, 8 October.

Naar wij uit eene goede bron vernomen hebben, zullen er op last van den fungerenden procureur-generaal in deze provincie, door het openbaar ministerie bij de regtbank te dezer stede, regtsvervolgingen worden ingesteld ter zake van het op den 8sten September l.l. in de gemeente Gendringen en Bergh houden van openbare processiën van zoogenaamde Kevelaargangers, als in strijd met de grondwet en de wet op de kerkgenootschappen.

HARLINGEN, 8 October.

De afgeloopen week was vrij noodlottig voor de op deze stad varende stoombooten. Terwijl toch de Engelsche stoomboot *Harlingen* l.l. Zondag, door het breken der schroef, de reis van Londen slechts tot aan het Nieuwe-Diep konde voortzetten, is de gepasseerden Vrijdag van hier vertrokken *Flevo* eerst in den avond van dien dag, op sleeptouw der Kamper boot en met gebroken as, te Amsterdam aangekomen. Gelukkig echter zullen beide ongevallen geen stoornis in de dienst op genoemde steden ten gevolge hebben. — De *Flevo* wordt, naar wij vernemen, reeds morgen weder hier verwacht.

GRONINGEN, 11 October.

Heden droeg de hoogleeraar mr. C. STAR NUMAN het *rectoraat* der hoogeschool over aan den hoogleeraar J. H. JANSEN, na het houden eener plegtige redevoering, *de disciplinae, quae in juris natura explicandâ versatur, sive de juris doctrinae philosophicae gravitate et ambitu*, d. i.: over het gewigt en den omvang der wetenschap die over de natuur van het regt handelt, of over de wijsbegeerte van het regt.

Het *secretariaat* der hoogeschool ging over van den hoogleeraar mr. J. H. PHILIPSE, op den hoogleeraar J. VAN DEEN. — De anders gebruikelijke serenades van wege de studenten der hoogeschool zullen heden avond geen plaats hebben wegens de alhier heerschende ziekte.

— Volgens de gedane aangiften bij de plaatselijke geneeskundige commissie alhier, zijn van den 5den tot en met den 11den dezer door de cholera aangetast 63; hersteld 19; overleden 34; in behandeling gebleven 48 personen.

Te *Leiden* bedraagt het getal der door de cholera aangetasten in de laatste week 25, hersteld 2 en overleden 13; blijvende er op den 9den nog in behandeling 29 personen.

Te *Dordrecht* zijn van den 1sten September tot den 6den October aangegeven 17 personen als aan cholera asiatica lijdende, van welke 13 zijn overleden, één hersteld en 3 in behandeling gebleven.

— Ten gevolge van den hevigen storm, welke gisteren morgen alhier uit het Noordwesten kwam opzetten, vergezeld van hagel- en regenbuijen, stroomde het zeewater langs het Reitdiep met geweld naar binnen, zoodat de peilschaal aan de groote spilsluizen met gesloten deuren te 11¼ uur des morgens 18 palm en 5 duim en des middernachts met open deuren 12 palmen teekende. Door dezen vloed zijn eenige lagere gedeelten der stad onder water gezet, en is het water bij eenige bewoners tot in de woningen doorgedrongen.

— Gisteren is door de arrondissements-regtbank alhier veroordeeld R. R., voermansknecht, wonende te dezer stede, tot gevangenzetting voor den tijd van drie maanden, in twee geldboeten en in de kosten, ter zake hij op den dertigsten Julij dezes jaars zijnen vrachtwagen, bespannen met een paard, op de openbare straat alhier heeft l ten staan zonder geleide, in strijd met de bestaande reglementen, en, door onvoorzigtigheid of verzuim van inachtneming dier reglementen, bij die gelegenheid oorzaak is geweest van het overrijden en zwaar verwonden van het zesjarig zoontje van een' alhier wonenden arbeider, welke verwonding den dood van dat kind heeft ten gevolge gehad.

Mede is op dienzelfden dag veroordeeld de zoo algemeen te *Sappemeer* bekende en gevreesde scheepsbouwersknecht DOUWE PEKELSMA, tot gevangenzetting voor den tijd van achttien maanden, in eene boete van acht gulden en in de kosten van het regtsgeding, ter zake van het moedwillig toebrengen van slagen, stooten en verwondingen aan een' zijner medeburgers. — Kort geleden vóór het bedrijven van deze feiten uit de gevangenis ontslagen, waarin hij drie maanden in de eenzame cellen had doorgebragt, schijnt dit volstrekt geen den minsten invloed te hebben gehad op zijn twistziek karakter. Door bovengenoemde veroordeeling evenwel zijn de ingezetenen van de plaats zijner inwoning nu wederom voor 18 maanden van dezen gevaarlijken persoon verlost.

— Naar men verneemt, is dezer dagen door de regtbank alhier bevel van gevangenneming verleend tegen J. W., pakhuisknecht, H. S., arbeider, en C. J. S., commissionair, alle drie te *Groningen* woonachtig, de beide eersten ter zake het arglistig wegnemen van onderscheidene hoeveelheden haver en rogge, en den laatstgenoemden ter zake van bijna al dit koren te hebben geheeld, wetende dat het door diefstal was verkregen. — Eene ernstige les voorwaar voor diegenen, welke zich aan het helen van gestolen goederen schuldig maken.

— Gedurende de maand September zijn door het kantongeregt alhier gevonnisd: 26 ter zake het verboden vervoer van vuilnisstoffen; 1 ter zake het vervoeren van met boter gevulde vaten zonder dezelve met een linnen of ander kleed te hebben overdekt; 1 ter zake het weigeren om de kwitantie van betaald havengeld af te geven aan een' der havenmeesters te Groningen; 1 ter zake het ontvangen van bezoekers in hare tapperij, na het bepaalde uur; 3 ter zake het met een bespannen vrachtwagen langs de Kranepoort de stad inrijden; 2 ter zake het houden van een hazardspel om geld gespeeld wordende op eene openbare plaats; 1 ter zake het visschen met een' slaghamer, zijnde een niet geoorloofd vischtuig, bij nacht; 1 ter zake het visschen met eene totebel, zonder van eene daartoe betrekkelijke acte voorzien te zijn; 1 ter zake het staan laten van een bespannen wagen zonder opzigt; 1 ter zake het toestaan van verblijf in hare woning aan een' niet bij haar gebilletteerd militair na geslagen taptoe; 1 ter zake het staan laten van een vrachtwagen op de openbare straat bij nacht; 1 ter zake het in den draf rijden met een bespannen vrachtwagen; 1 ter zake het verrigten van hare behoeften op eene openbare, daartoe niet bestemde plaats; 1 ter zake het plaatsen van rekken met linnen voor zijne behuizing op de openbare straat; 1 ter zake het afsteken van zwerms op eene verboden plaats; 1 ter zake het weigeren om zijn schip te verhalen naar de plaats hem daartoe aangewezen; 1 ter zake het doen afrijden eener in zijne dienst gebezigde diligence, bestuurd door een' conducteur, waarvan noch de naam noch de ouderdom was opgegeven aan het gemeentebestuur te Groningen, terwijl die diligence door hem bij het maandelijksche onderzoek der diligence te Groningen, nimmer ter keuring was aangeboden; 1 ter zake het komen met een' hond in het veld buiten openbare wegen en voetpaden, zonder speciale magtiging; 1 ter zake het oprigten van een magazijn van beenderen en lompen binnen de gemeente Groningen, zonder de daartoe vereischte vergunning te hebben bekomen. Bovendien hebben 42 overtreders gedurende het afgeloopen kwartaal door het betalen der hoogste boeten zich aan de verdere regtsvervolging onttrokken, als: 4 ter zake het niet hebben doen reinigen der goot op den bepaalden tijd; 2 ter zake het te koop aanbieden een met boter gevuld vat, hetwelk, ofschoon door den kuiper met de vereische merkteekenen voorzien, door den ijker niet was geijkt; 2 ter zake het afleveren van dusdanige vaten; 2 ter zake het te koop aanbieden van een met boter gevuld vat waarin reeds vroeger boter was geslagen geweest;

11 ter zake het niet gesloten hebben van aan hen toebehoorende mestbakken; 1 ter zake het liggen met zijn schip op eene verboden plaats; 6 ter zake het bezoeken eener tapperij na bezetten tijd; 2 ter zake het afsteken van zwerms op eene verboden plaats; 2 ter zake het plaatsen van rekken met linnen goederen op de openbare straat; 3 ter zake het staan laten van een vrachtwagen op de openbare straat bij nacht; 1 ter zake het laten liggen van stempeling op de openbare straat bij nacht; 1 ter zake het ontvangen van bezoeken in zijne tapperij na bezetten tijd; 1 ter zake het vervoeren van met boter gevulde vaten zonder dezelve met een linnen of ander kleed te hebben overdekt; 4 ter zake het op de Groninger weekmarkt te Groningen ter verkoop aanbieden van boter welke bij weging te ligt is bevonden.

— De alhier in garnizoen liggende artillerie is heden bezig met het afbreken van de batterij in het exercitie-bastion, achter de Zuiderkazerne, en het inleveren van het daarop geplaatste geschut en materiëel in het magazijn van oorlog binnen deze vesting.

— Ons verheugende over den zich nog steeds uitbreidenden industriëlen geest te *Hoogezand*, vermelden wij met genoegen, dat in de vorige week van de werf der heeren Meursing & Prins met goed gevolg te water werd gelaten het eerste aldaar vervaardigde *ijzeren* schip.

— De Weener correspondent van de *Nord* schrijft over de voedingscrisis een belangrijk artikel, waaruit wij het volgende als uittreksel mededeelen:

» De voedingscrisis, die zich nu in het Westen openbaart, is van ernstiger aard dan in 1846 en 1853. Behalve dat Rusland, hetwelk toen meer dan 15 millioen mudden levensmiddelen leverde, niets zal verzenden, waren die beide schrale jaren door overvloedige oogsten voorafgegaan, terwijl zulks niet in het minst nu het geval is.

» Italië, dat vroeger uit Toscane en Sicilië aanmerkelijke hoeveelheden graan uitvoerde, lijdt aan voortdurend graangebrek en zal zelfs nu geen maïs opleveren.

» De speculatiën van den groothandel bragten vroeger groote hoeveelheden graan in de bedreigde landen. De oorlog belemmert nu de speculatie.

» Men rekent thans op drie markten: Noord-Amerika, Turkije en de Donau-streken. Al waren zij zeer overvloedig voorzien, dan zouden zij naauwelijks toereikend zijn voor de behoeften van het Westen.

» Amerika heeft slechts weinig voorraad in zijne kuststreken. Men zegt dat het dien heeft aan de bovenmeeren. Maar die voorraad kan dit jaar niet meer naar de kust vervoerd worden. De communicatie op de rivieren wordt van November tot April door het ijs belet, zoodat die reserven eerst in Julij 1856 op de markten van het Westen zouden kunnen aankomen.

» Turkije heeft nooit meer uitgevoerd dan vier millioen mudden. Dit zou eene goede hulp zijn. Maar men weet zeker dat Romelië dit jaar niets, of ten minste zeer weinig, zal uitvoeren. Klein-Azië bijna niets, Syrië niets, Egypte en Tunis hoogstens 1,600,000 mudden. Tripoli is in opstand en heeft bovendien gebrek. De Donau-streken leverden vroeger 3 millioen mudden. Bijna de geheele uitvoer van Klein-Wallachije, dat, gelijk men weet, het grootste gedeelte van den uitvoer dier streken levert, is door Oostenrijk tot zich getrokken, het overige is reeds in verbruik of wordt in Beijeren ingevoerd, van waar het misschien eenige departementen van Frankrijk, maar waarschijnlijker Zwitserland zal voorzien.

» De voorraad, dien het Oosten dus kan opleveren, is zeer gering en wordt nog verminderd door de hoeveelheid die te Konstantinopel zal worden afgezet waar de prijzen ongehoord hoog zijn.

» Algiers heeft reeds het grootste gedeelte van zijn' uitvoer geleverd. Spanje zal misschien niet half zoo veel leveren als in 1854, toen het twee millioen mud uitvoerde. De Beide Siciliën en Toscane zullen niets uitvoeren. Australië, dat vóór de ontdekking zijner goudmijnen reeds proeven nam met den uitvoer van granen, heeft daarvan sedert geheel afgezien. Men weet niet door welke middelen de Fransche regering het te kort zal kunnen aanvullen.

» Engeland heeft, in 2 jaren van den grootsten overvloed, nooit minder ingevoerd dan 5 millioen mudden. In jaren van gebrek voert het 20 millioen in. Dit jaar is de oogst beneden het middelmatige en zal het zeker niet minder dan 8 millioen uit den vreemde noodig hebben.

» De beide Westersche mogendheden hebben dus 14 millioen noodig.

» Men ziet dus hieruit, dat, zoo de geldcrisis groot is, ook de voedingscrisis een vrij somber verschiet oplevert."

Het lager onderwijs in Pruissen vergeleken met dat in Engeland.

In eene door een Engelsch dagblad medegedeelde beschouwing over den maatschappelijken en zedelijken toestand van Engeland en Pruissen, worden de volgende merkwaardige bijzonderheden omtrent den staat van het *onderwijs* in beide landen vermeld.

Pruissen telde in 1849 36,589, Engeland twee jaren later 94,878 onderwijzers. Het getal scholen in Pruissen beliep 25,207 en in Engeland 46,042 (zondagsscholen niet geteld). Het getal scholieren bedroeg echter in Pruissen 2,605,499 en in Engeland slechts 2,144,378 (zijnde 461,121 minder dan in Pruissen.)

Gewigtig is het feit, dat het aantal scholieren in Pruissen dat in Engeland met schier een half millioen overtreft, ofschoon Engeland 11,000 scholen en 60,000 onderwijzers meer heeft. Terwijl in Engeland ongeveer 63 leerlingen op ééne school komen en 23 één' onderwijzer hebben, telt in Pruissen elke school 100 leerlingen en heeft elke onderwijzer 80 scholieren. Opmerkelijk is het echter en pleit het voor eene *betere* inrigting van het onderwijs in Pruissen, dat Engeland met de helft der scholen van Pruissen meer, en met tweemaal zoo veel onderwijzers en bij eene bevolking van ongeveer een millioen grooter (*), *aan een half millioen kinderen minder onderwijs geeft.*

Men zegt wel, ten einde deze ongunstige verhouding eenigzins te verzwakken, dat het Engelsche volk de opvoeding en het onderwijs, die het in de scholen mist, in lateren leeftijd door de pers deelachtig wordt, en geeft ten bewijze daarvan op, dat in 1852 Pruissen 372 en Engeland 1453 lettergieters — dat Pruissen 4060 en Engeland 26,024 letterzetters, dat Pruissen 122 en Engeland 5584 staal- en houtgraveurs, dat Pruissen 1384 en Engeland 1990 steendrukkers, dat Pruissen 1660 en Engeland 8882 boek- en muzijkhandelaars telde; maar deze getallen zijn, wat den stand van het volksonderwijs betreft, een zwak bewijs. Immers, en dat wordt niet betwijfeld, de letterkundige consumtie is in Engeland veel grooter dan in Pruissen, alleen reeds wijl Engeland eene veel talrijker stedelijke bevolking heeft (†); maar men moet hierbij ook wel degelijk in acht nemen, dat de literarische uitvoer naar zijne koloniën zeer aanzienlijk is.

Het Engelsche volk is het dus niet alleen, dat de pers-producten verteert, die door zijne 26,024 letterzetters worden voortgebragt. Maar hoe ook door middel van de pers de beschaving des volks wel tot hoogeren trap wordt gebragt, het half millioen kinderen, die in Engeland minder dan in Pruissen schoolonderwijs genieten, hebben van de pers toch niet het minste nut. Wien het grond-element van al het weten wordt onthouden, zal uit dag- en weekbladen de hem ontbrekende beschaving niet verkrijgen. Dwaas is het en onvruchtbaar tevens, als een staat door zijne scholen niets dan geleerden trachtte op te voeden; maar dat *ieder* gelegenheid hebbe, ja genoodigd worde zich de kennis te verschaffen, die hem bruikbaar maakt voor het *praktische* leven — dat is de taak van den modernen staat, en te loochenen is het niet, dat Pruissen in het volbrengen van dien pligt onder alle landen der aarde eene der *eerste* plaatsen inneemt.

Santa-Anna.

Santa Anna's heerschappij in Mexico is ten einde. Gelijk Catilina, heeft hij zich heimelijk weggepakt. Bloed vloeide nog op zijne schreden, te Mexico zoowel als te Vera Cruz. — Zijne politieke loopbaan mogt nu wel bepaaldelijk geëindigd zijn. Hij begon haar in het jaar 1821, toen hij de Royalisten uit Vera Cruz verdreef. In het volgende jaar verhief hij de republikeinsche banier tegen Iturbide (keizer Augustinus) en deed hem vallen. Weldra wendde hij zich weder tot de federalisten-partij, doch het gelukte hem niet, door haar aan het hoofd des lands te komen. Hij trok zich korten tijd terug; maar verscheen reeds in 1828 weder op het staatkundige tooneel en hielp den kandidaat der republikeinsche partij, generaal Guerrero, aan het presidentschap. Na twee jaren trad hij aan de zijde diens tegenstanders, streed voor Pedrazza en maakte dezen tot president.

In 1833 werd hij zelf president, maakte zich in 1835, na de onderdrukking eens opstands, tot dictator, voerde krijg tegen Texas, werd tot gevangene gemaakt, maar werd spoedig weder vrij. In het jaar 1838 vinden wij hem in Vera Cruz, dat hij tegen de Franschen verdedigde; bij deze gelegenheid verloor hij een been. — Weder van zijne hoogte geworpen, wrong hij zich na drie jaren, 1841, weder in den presidentsstoel en bekleedde dien tot 1845. Toen verdreven, werd hij zeer kort daarna teruggeroepen, om het land tegen de Amerikanen te beschermen. In alle gevechten geslagen, moest hij op den 2den Febr. 1848 het traktaat van vrede te Guadeloupe Hidalgo onderteekenen.

Ten gevolge hiervan, dwong hem eene omwenteling tot afdanking, en hij trok zich naar Carthagena in Nieuw Grenada terug, waar hij handel en woeker dreef. Voor 2½ jaar riep hem Arista's val naar Mexico terug, waar hij zich tot onbeperkt dictator maakte, en zich de keizerskroon zou opgezet hebben, als er niet weder eene omwenteling tusschen beiden was gekomen. — Nu eindelijk zal hij wel uitgespeeld hebben en zich van hetgeen hij van de zeven millioen bespaard heeft, welke oom Sam hem voor de Mesilla-woestijn betaalde, naar New-York terugtrekken, waar hij zich reeds voor meerdere weken kwartier heeft gemaakt.

(*) In 1851 had Engeland en Wales eene bevolking van 17,927,690 en Pruissen 16,669,155 zielen. In 1854 was de Pruissische vermeerderd op 17,286,484. Van 1816 tot op dit oogenblik hield de toeneming der bevolking in beide landen bijna gelijken tred. In Pruissen bedroeg zij in 38 jaren ongeveer 70, in Engeland in 40 jaren circa 76 pCt.

(†) In Engeland maakt de bevolking der steden van 2000 inwoners bijna 40 pCt der geheele bevolking uit. In Pruissen was in het jaar 1849 de bevolking der steden boven de 15,000 inwoners slechts 9 pCt. van het geheele zielental des rijks.

INGEZONDEN STUKKEN.

Niets wordt tegenwoordig met meerdere belangstelling gadegeslagen dan de aanhoudende duurte der noodwendigste levensmiddelen, waardoor de massa der volkeren op het zwaarst gedrukt en beproefd wordt.

In Frankrijk heeft het ministerie middelen in het werk gesteld om het vleesch en brood tegen matige prijzen aan de mindere standen te leveren, iets 't welk in vele gemeenten van ons land door vrijwillige bijdragen reeds bij herhaling is beproefd geworden. Heeft het middel aan de verwachting beantwoord? Wij gelooven het niet, omdat palliativen zeer zelden standhoudende genezingen aanbrengen, zeldzamer naar mate de kwaal vatbaar is om aan verschillende oorzaken te kunnen worden toegeschreven, en genoegzaam voor het geoefend oog van den helderstzienden waarnemer bedekt is.

Dit ook is met de duurte het geval; omtrent de ware oorzaak loopen de gevoelens zeer uiteen, — vrije handel, overbevolking, oorlog en stoom, alles in de onzekerheid rondwentelende gissingen. In één opzigt is men het echter algemeen nog al tamelijk eens, daarover namelijk, dat de duurte grootelijks ook kunstmatig wordt staande gehouden, dewijl sommige landeigenaren, naar men zegt, het speculeren niet meer, zoo als vroeger, aan handelaren overlaten, maar dit met hun bedrijf verwant beschouwen, in plaats van zoo iets verre beneden hunne waarde te achten. Mogelijk zijn de ruimere en meer geschikte bergplaatsen voor granen, die men aan hunne woningen ziet toevoegen, daaraan haar bestaan verschuldigd. Of zijn die verrezen uit gebrek aan ruimte? Toegestaan; maar dan levert dit ons tevens het bewijs dat de duurte althans niet zoozeer uit schaarschheid ontstaat, en wordt het geloof aan gekunstelde opdrijving eerder versterkt dan verzwakt.

Doch waartoe de oorzaak der duurte verder besproken? Belasten wij liever den alles ophelderenden tijd met deze voor den oogenblik ondankbare taak; ook, om geen nuttelooze tegenspraak uit te lokken, wachten wij liever de gevolgen van den maatregel, die men in Frankrijk op groote schaal aanwenden wil, geduldig af.

Was hiervan in ons Land sprake, dan zoude het mogelijk wel der moeite waard zijn, de geschiedenis der laatste jaren eens na te gaan en te herinneren, dat, zoo er in 1816 duurte bestond, de graanprijzen later zoodanig daalden, dat producenten algemeen begonnen te kwijnen en te klagen, totdat, om hen te gemoet te komen, de Engelsche schaalregten bij ons ingevoerd werden om de prijzen op te drijven. Daadwerkelijk was het alzoo de massa des volks die den landbouwenden stand uit zijnen nood opbeurde, totdat in 1847 de hoogere prijzen de schaalregten weder verdreven.

Zoo er dus bij ons kwestie was om van 's Rijks wege het brood tot verminderde prijzen voor den mingegoeden stand verkrijgbaar te stellen, zoude men dan ook niet met eenig regt de grondbezitters mogen toeroepen: » thans is het, bij uitsluiting van ieder' anderen » stand, uwe beurt om wederkeerig naar uw vermogen hulp te ver- » leenen aan die massa, die twaalf jaren lang uw weldadige redder » is geweest."

Uit een zedelijk of natuurkundig oogpunt beschouwd, zoude dit beroep bezwaarlijk door de ware philanthropie gewraakt kunnen worden; in tegendeel zoude men hare welwillende medewerking mogen verwachten om nu ook eens de schaalregten in eenen omgekeerden zin te doen werken, namelijk door, bij wijze eener proeve, eene beweegbare taxe der grondbelasting in te voeren, klimmende naar gelang de prijzen der granen mogten stijgen, b. v.:

15 bunders bouwland ⅛ verhooging
Van 15 tot 30 » » ¼ »
» 30 » 40 » » ⅜ »
» 40 » 60 » » ½ »
» 60 bunders en daarboven de volle grondbelasting.

Aan kleine landbouwers, beneden de 15 bunders land bewerkende, zoude men vrijstelling der verhoogde belasting kunnen geven.

Of, met het oog op de enorme vleesch- en zuivelprijzen, het groen- of weiland daarvan verschoond zoude mogen blijven, durven wij geenszins toestemmend beantwoorden.

Zoude dit tevens niet een geschikt middel kunnen zijn om den speculatiegeest eenigzins te beperken, en de kleine, ongemerkt verdwijnende landhoeven in stand te houden, wier nut in het algemeen belang, door velen erkend, maar ook bestreden wordt?

Wij beseffen echter volkomen de moeijelijkheid, om in dezen een middel uit te vinden, in allen deele geschikt om den bestaanden nood te lenigen. Het gaat hiermede als met vele reddingstoestellen in de stoffelijke wereld: vele modellen wier doelmatigheid aan den eenen kant volgehouden wordt, vreest men aan den anderen theoriën door de practijk beschaamd te zullen zien maken; gelukkig echter dat die vrees niet in staat is geweest ooit nieuwe uitvinders moedeloos te maken. Laat ons daarom vrijelijk denkbeelden wekken, — leeringen trekken; op het gebied der wetenschap blijft het onveranderlijk de leus: Voorwaarts! Voorwaarts!

Veendam, 10 October 1855. B.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

PARIJS, 11 October.

De *Moniteur* bevat heden de zoo lang reeds verwachte aankondiging van de zwangerschap van de Keizerin.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 11 *October*.

Nederland Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63⅜.
Dito Dito	» 3	»	75.
Dito Dito	» 4	»	92⅛.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	62 7/16.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	31¾.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	73¼.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	66 9/16.
Spanje Onb. Stukken	» 1¼	»	19.
Dito Binnenl.	» 3	»	31 7/16.
Portugal	» 3	»	39½.
Rusland Oblig. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	99¾.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	99⅝.
Dito bij *Hope*	» 4	»	73½.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	73.
Wisselkoers op Londen	zigt...	-	11,85.
Dito	2/m....	*f*	11.72.

LONDEN, 11 *October*. Consols 86⅜.

AANBESTEDING.

Groningen, 10 Oct. Maandag had door den heer garnizoens-kommandant de herbesteding plaats van de leverantie van fourages ten behoeve van de troepen te paard, die ter dezer plaats garnizoen zullen houden van den 1sten Nov. a.s. tot en met den 31sten Oct. 1856. Hierop was door de heeren *H. Lunsingh* en *E. H. Aalfs*, beide alhier wonende, ingeschreven; de laagste inschrijver was de laatstgenoemde, die aanneemt te leveren de 10 Ned. ℔ haver voor *f* 1,21½, de 10 Ned. ℔ hooi voor 56 en de 10 Ned. ℔ stroo voor 25 cts.

KERKNIEUWS.

Tot vervulling der vacature van de predikantsplaats in de Hervormde gemeente te Zevenbergen, is bij kon. besluit van den 3den de benoeming uitgebragt op den heer *J. P. van Dijk*, predikant te Zevenhuizen.

— Bij besluit van den 3den, heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gemeenten: te Alkmaar, op *J. W. van der Leeuw*, pred. te Eemnes Buitendijks te Stiens, op *B. F. Brugsma*, pred. te Wijnjeterp c. a.; en te Nieuwenhoorn, op *J. H. L. Terwogt*, pred. te Herkingen; en van de Ev. Luth. gemeente te Amsterdam, op *C. Kerbert jr.*, pred. te Leiden.

Amersfoort, 8 Oct. De kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente alhier heeft heden gemaakt het navolgende drietal: *van Rhijn*, te Harderwijk; *Molenaar*, te Scheveningen, en *Gewin*, te Heemstede.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 8 Oct., *Blokziel* Pegasus, Curaçao; *Lovius* Trekvogel, Umea; — 9 *de Groot* Onderneming, Newc.; *Tunteler* Geertruida en *Visser* Trijntje, Koningsb.; *v. d. Wall* Jantina, Koppenh.; *Hoff* Fred. Hendrik en *Beck* Vriesland, Frederikstad.

TEXEL 8 Oct., *Noordhoek Hegt* Drie Vrienden, 9 *v. Zameren* Iris en *v. Rijn v. Alkemade* Cornelis Gips, Akyab.

HELVOET 8 Oct., *Oversluizen* Zeus, Tromsöe.

VLISSINGEN 6 Oct., *Voss* Clara Math., Galatz; *Muijs* Charl., Cadix.

GENUA 4 Oct., *de Lang* Goede Verwachting, Amst.

DEAL 5 Oct., *Cleijndert* Thetis, Genua n. Londen.

FALMOUTH 5 Oct., *Zegelker* Harmonie, Aivala n. Hamburg.

ARBROATH 3 Oct., *de Vries* Saramacca, Memel.

GRANGEMOUTH 5 Oct., *Bakker* Maria, Montrose.

Bij de MEEUWESTEEN 2 Oct., *Dijkema* Broedertrouw, Napels.

NORTH SHIELDS 5 Oct., *Schaaf* Kooph. en Zeevaart, London.

SUNDERLAND 4 Oct., *Reijer* Jacob Benjamin, Rott.

HAMBURG 7 Oct., *Braamhorst* Gesina Lammechiena, Harburg; — 8 *v. Klooster* Gezina, Londen; *Slankenberg* Twee Gebroeders, Bremen.

BRUNSHAUSEN gepass. 7 Oct., *Hazelhoff* Vrede, Delfzijl; *Tunteler* Christina, Aalborg.

VAREL 4 Oct., *Dost* Ettina en *Doijen* Meike, Antw.

ARENDAHL vóór 25 Sept., *Ekamp* Welvaart, Koningsb. n. Amst.

KOPPENHAGE 4 Oct., *Oostra* Annechiena, Rouaan; — 5 *de Jonge* Catharina, Bremen; *Koops* Lammechina, Port Madoc; *Degenhard* Wicherdina, Livorno.

FLENSBURG 6 Oct., *Schoemaker* Tweelingen, Stettin.

SWINEMUNDE 4 Oct., *Scholtens* Maria, Haparanda; — 6 *Stutvoet* Margaretha, Amst.

WOLGAST 3 Oct., *Balk* Jacomina, Middelfart; — 4 *de Jonge* Marg. Meijering, Bremen.

STOCKHOLM 29 Sept., *Woudstra* Jonge Kerst, Koppenh.; *Keun* Joh. Cath., Stettin; *Nagel* Triton, Rouaan; — 2 Oct. *Poort* Catharina, Koppenh.; *Oostra* Libra, Gron.

Vertrokken.

AMSTERDAM 8 Oct., *Brouwer* Koogerpolder, Memel; *Voogd* Jacoba Christ., Koningsb.; — 9 *Bus* Voorwaarts, Akyab; *Oostra* Margrietha Hillechiena, Gothenburg.

TEXEL 7 Oct., *Fortuin* Cornelia, Londen.

VLIE 7 Oct., *Groenewold* Afina Jonker, Stettin.

HELVOET 6 Oct., *Hofkamp* Hortense, Liverpool.

ANTWERPEN 8 Oct., *Mulder* Geertr. Lammechiena, Newc.

BONESS 4 Oct., *Ruiten* Verwachting, Harlingen.

HAMBURG 6 Oct., *Poort* Dirktje, Bremerh.; — 7 *Strenge* Catharina, Geestendorf.

CUXHAVEN 7 Oct., *Vos* Maria Christina, Batavia; — 8 *Koster* Zeeploeg, Montevideo.

BREMERHAVEN 6 Oct., *Sanders* Philadelphia, Philadelphia; *Krook* Eensgezindheid, Rott.; *Breeland* Elizabeth, Hartlepool.

FLENSBURG 4 Oct., *Doewes* Geerdina, Stettin; — 5 *Teensma* Aukjen, Memel.

WISMAR 4 Oct., *Faber* Hendrika Catharina, Rostock.

WARNEMUNDE 4 Oct., *Pronk* Gezina en *Feiken* Alida Adriana, Colberg.

WOLGAST 2 Oct., *v. d. Star* Maria, Flensburg.

SWINEMUNDE 5 Oct., *Bekkering* Gezina, Stockholm; *de Jong* Hendrika, Antwerpen.

DANTZIG 5 Oct., *de Haan* Agneta Juliana, Korsöer; *Topzand* Martha en *Bossinga* Amicitia, Flensburg; *Louws* Eduard, Antwerp.; *Volkman* Wilhelmina, Sunderland.

Zeilklaar.

MARSEILLE 5 Oct., *Donema* Geertr. Johanna, Genua.

LISSABON 25 Sept., *Gust* Anthonia Francina, Amst.

FALMOUTH 5 Oct., *Potjer* Geertr. Jacoba, Seville n. Liverp.

LIVERPOOL 5 Oct., *Schaap* Bernhard en Eliza, Harlingen.

DUBLIN 4 Oct., *Mulder* Vriendschap, Stockholm.

NEWCASTLE 5 Oct., *Glim* Willemtina, Freder., *Oostma* Hunsingo, Elseneur; *Steffens* Johannes, Koningsb.; *Drent* Morgenster, Tonningen; *de Boer* Vriendschap, *Rasker* Harmina, *Colle* Jeanne Marie en *de Boer* Arjen Brouwer, Amst.

Zoutkamp, 10 Oct. Zeilklaar 9 Oct., *Ligger* Courier, avont.

Oostmahorn, 10 Oct. Vertrokken 8 Oct., *Mulder* Vr. Stina en *Katt* de Stad Emden, beide n. Emden, *Fischer* Hoffnung, n. Norden, alle 3 v. Amst.; — 9 *Knol* Catharina, v. Gron. op avont.; *Dallinga* Anna Henderika, v. Zaandam n. Emden; *Meijer* Aaltina Helena, v. Harl. n. Hamburg; *v. d. Veen* de Goede Hoop, n. Sleeswijk en *Greven* de Goede Hoop, n. Hamburg, beide v. Amsterdam; *Kraan* Henderika Siberdina, v. de Lemmer n. Gluckstad.

Delfzijl, 9 Oct. Binnengekomen 6 Oct., *Visser* Jonge Tjark, v. Rottum, met 15 balen katoen uit het gestrande schip Annah Marie, kapit. *Beatthie*; — 8 *Pasman* Maria, v. Oldenburg; *Mulder* Vrouw Klaziena, v. Nessumerzijl; *Korte* Pietron., v. Grootzijl; *Korte* Henric., v. Stettin.

Vertrokken 7 Oct., *Rozeboom* Helena Johanna, n. Norden; *Panjer* Vr. Wijka, n. Harburg; *Habben* Helena, n. Carolinerzijl; *Slik* de Hoop, n. Halte.

STROMNESS, 1 Oct. De haringbuis Regt door Zee, stuurman *van der Linden*, is den 27 September alhier, met 4 à 5 voeten water in het ruim, binnengeloopen; is bezig met lossen.

Gepraaid den 14 Junij, op 2° Z.Br., 86° O.L., *Wilhelmi* Drie Gebroeders, v. Akyab n. Rott.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 9 Oct., *de Boer* Vriendschap, *Olthoff* Jantina, *Kolle* Jeane Marie en *Willinga* Cath., Newc.; *Arema* Vrije Fries, Memel; *Sap* Gezina Reina, Koningsb.; *Lootsman* Pomona, Dantzig; *Oldenburger* Cath. en *Hendriksen* Christiaan, Freder.

VLIE 7 Oct., *Visser* Trijntje, Koningsb.; *de Vries* Castor en Pollux, Anclam; *Brakke Jr.* Hillechiena, Haparanda; *v. Reen* Vereenig., Fred.

HELVOET 9 Oct., *Wilhelmi* Drie Gebroed., Akyab; *Brambergen* Twee Gebroeders, Lissab.; *Ritzes* Geertr. Anna, Koningsb.; *Korter* Margaretha, Bergen.

BRIELLE 9 Oct., *Hendriks* Maria, Triest.

ZIERIKZEE 8 Oct., *Keus* Bengalen, Amst. n. Boston, als bijlegger.

LONDEN 8 Oct., *Stuit* Tjakkina Wicherdina, Sevillie; *Kuiper* Anna Augusta, Galatz; *Pot* Anna Arend., Venetie; *Cleijndert* Thetis, Genua.

DEAL 8 Oct., *Kamminga* Gebroed. Sikkens, Amst. n. Belfast; *Klasen* Margaretha, Newc. n. Alicante.

MUMBLES 7 Oct., *Lesstuiver* Aurora, Algesiras.

CARDIFF 5 Oct., *Bekkering* Chrtstina, Corunha.

SUNDERLAND 6 Oct., *Kroon* Wicherdina, Rott.

HULL 6 Oct., *Weij* Hilke, Malaga.

DUINKERKEN 7 Oct., *Smit* Garonne, Sevillie.

HAVRE 6 Oct., *Plokker* Anna, Rott.

GENUA 4 Oct., *Potjewijd* Alida Petronella, Amst

LIVORNO 2 Oct., *van Duin* Jacobus, *Wielema* drie Vrienden. beide Amsterdam.

TRIEST 5 Oct., *van der Wall* Frouwkje. Galatz.

WILMINGTON 20 Sept., *van Duin* Maria & Adriana, Boston.

DANTZIG 7 Oct., *de Weerd* Pieter, Pillau.

Vertrokken.

MAASSLUIS 9 Oct., *Voordewind* Hillegonda, Hamb., is op de reede teruggekomen.

GRAVESEND 7 Oct., *Huisman* Anja Sietzia, Hamb.

GRIMSBY 6 Oct., *Stasse* Op hoop van Zegen, Newcastle.

FALMOUTH 6 Oct., *Rolman* Cornelis Houtman, Akyab n. Antw.

DANTZIG 6 Oct., *Draijer* Epimachus, Amst.; *Klein* Nestor, Papenb.

PILLAU 6 Oct., *Ketelaur* Phoebus, *Zijl* Alpha, beide Engeland; *Hazewinkel* Grietje Mollema, Amst.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

5 Oct. *Swart*, Sancta Maria, v. Memel n. Antw., m. lijnzaad.
Mooi, Geertje, v. Memel n. Engeland, m. haver.
Speelman, Geertr. Speelman, v. Memel n. Schiedam, m. gerst.
Holscher, Elisab. Jacobina, v. Koningsb. n. Dundee, m. vlas.
Drewes, Noordstern, v. Memel n. Hull, m. hout.
Boiten, Fossiena Siers, v. Koningsb. n. Dundee, m. vlas.
Bakker, Harmonie, v. Koningsb. n. Amst., m. haver.
Degenhard, Wiegerdina, v. Livorno n. Stockholm, m. stukg.
6 — *Sap*, Emma Maria, v. Stettin n. Antwerpen, m. hout.
Stenger, Anna Margar., v. Koningsb. n. de Noordz., m. henn.
Blok, Vier Gezusters, v. Memel n. Woudsend, m. hout.
Carst, Elizabeth Lollina, v. Memel n. de Maas, m. lijnzaad.

De Wind den 5 Oct. Z., Z.W., Z.Z.W.; den 6den Z.O., Z., Z.Z.O.

227ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

5de Lijst. No. 10408, 10494 en 18519 ieder *f* 400; no. 720 en 8561 ieder *f* 200; no. 150, 4631, 5272, 9300, 14562, 15711, 17559 en 19260 ieder *f* 100. — *6de Lijst.* No. 3310 *f* 10,000; no. 14950 *f* 400; no. 7494 *f* 200; no. 3206, 4394, 4714, 6255, 6492, 7371, 9909, 10768, 10906, 15062, 15539; 16524, 17107, 18054, 18575 en 19357 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 5den tot en met den 11den October 1855 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 8 dochters; gehuwd 1 paar; overleden 25 ouden en 28 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 9 *October*. Tarwe: 155 ℔ witb. Poolsche *f* 565; 160 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 570. Rogge: 148 ℔ Mecklenb. *f* 360.

AMSTERDAM, 10 *Oct.* Poolsche Tarwe bij groote partij lager afgegeven, andere soorten stil; 128 ℔ b. Pools. *f* 510, *f* 515 n. kwal.; 126, 127 ℔ dito *f* 525, *f* 530 bij gerijven. — Rogge prijshoudend met goeden handel; 124 ℔ Pommer *f* 360; 119, 120 ℔ Pruis. *f* 339, *f* 343; 122 ℔ Donau *f* 340; 118 ℔ Finsche *f* 346; 124 ℔ Rost. *f* 368; 124 ℔ dito *f* 370; 122 ℔ Holst. *f* 335. — Gerst; 113 ℔ Deens. *f* 235. —

Boekweit stil, 118 ℔ Groninger Veen f 270 aan de Zijde. — Witte Erwten waren tot ruim vorige prijzen wel te plaatsen; Koninggb. f 11. — Koolzaad op het najaar 2 p. vl. hooger; op 9 vat in Oct. en Nov. 103 p. vl.; April $100\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk onveranderd; op levering williger; op 6/w. f 58,50; vlieg. f 57; Nov. f 56,25 a f 55,75 a f 56; Dec. f 56,50 a 25 a 50; Mei f 56 a f 56,50 a f 56. — Lijnolie dadelijk en op levering iets hooger betaald; op 6/w. f 46,50; vlieg. f 45 a f 45,50; Nov. f 44,25 a 75; Dec. f 44,75 a f 45. — Hennepolie op 6/w. f 54,50; vlieg. f 53.

LONDEN, 8 *Oct.* Van inl. Tarwe was heden een matige voorraad, waarvan een gedeelte tot de prijzen van l.l. Maandag werd verkocht, doch op het einde der markt een gedeelte onverkocht overbleef. Roode vreemde en geringe was 2 sh. duurder, maar de witte en betere soorten waren onbegeerd. De aanwezige Gerst was niet mooi en dien ten gevolge 1 sh. lager. Oude Haver 6 p. hooger, nieuwe 6 p. lager.

Van den 10den. De Graanmarkt was onveranderd, bij weinig affaire.

KEULEN, 8 *Oct.* Door bijna geheele lusteloosheid aan onze graanmarkt, verviel deze in eene flaauwere stemming, welke zoowel voor rogge als voor tarwe eene vermindering van prijs van $\frac{1}{4}$ thl. p. Mlt. ten gevolge had. De aanvoeren uit het land zijn nog zeer onbeduidend. Tarwe effect. p. 234 ℔ $12\frac{3}{4}$ à $\frac{1}{2}$ thl. Rogge p. 220 ℔ $9\frac{3}{8}$ thl. Raapolie op Octobertermijn $\frac{1}{4}$ thl. p. ohm lager, nl. $47\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$ thl.

VEEMARKTEN.

WILDERVANK, 10 *Oct.* Op de gisteren alhier gehoudene markt waren aangebragt 300 stuks runderen, 40 paarden, 175 oude en jonge varkens en 50 schapen.

De handel was over het algemeen zeer lusteloos en het grootste getal bleef onverkocht.

AMSTERDAM, 8 *Oct.* Heden werden aangevoerd 218 vette runderen, werden vlug verhandeld voor f 240, f 220 en f 200; 82 melk- en kalfkoeijen, golden f 160, f 140 en f 100; 196 vette varkens voor 52—54 cent het Ned. ℔; 42 magere varkens, f 12, f 14 en f 16; 39 schapen voor f 22, f 24 en f 26.

LONDEN, 8 *Oct.* Puike runderen bleven ten volle prijshoudend; de vraag is tamelijk levendig voor alle soorten, maar een geheele opruiming vond niet plaats. In schapen was de handel levendiger en in kalveren loom.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 10 *October.*

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{1}{8}$, $63\frac{1}{4}$, $63\frac{1}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $74\frac{7}{8}$, 75, $74\frac{7}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $92\frac{1}{2}$, $92\frac{5}{8}$, $92\frac{1}{2}$; O. I. Leening 4 pCt. $92\frac{1}{16}$, $92\frac{1}{2}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $88\frac{7}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschildt* $2\frac{1}{2}$ pCt. $50\frac{1}{8}$. — SPANJE, Onbep. Stukken $1\frac{1}{4}$ pCt. 19, $19\frac{1}{8}$, $19\frac{1}{16}$; Dito Binnenlandsche à 6/m. 3 pCt. $31\frac{5}{16}$, $31\frac{1}{4}$, $31\frac{7}{16}$; Coupons-Bewijzen $4\frac{1}{16}$, $4\frac{1}{8}$; Amortisable Schuld $4\frac{7}{8}$, $5\frac{1}{16}$, $4\frac{15}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $39\frac{3}{8}$, $39\frac{7}{16}$, $39\frac{7}{16}$. — RUSLAND, Oblig. bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. $99\frac{7}{8}$, 100; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $99\frac{1}{2}$, $99\frac{3}{4}$; Cert. $4\frac{1}{2}$ pCt. $86\frac{1}{8}$. — POLEN, Certificaten 4 pCt. $68\frac{1}{4}$.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $62\frac{3}{16}$, $62\frac{3}{8}$; Dito Nation. 5 pCt. $66\frac{1}{4}$, $66\frac{1}{2}$, $66\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{9}{16}$, $31\frac{5}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $31\frac{9}{16}$, $31\frac{5}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. $73\frac{1}{8}$, $73\frac{1}{4}$; Amerik. Bank-Act. $1\frac{7}{16}$; Dito Orig. $1\frac{1}{4}$; Nap. Cert. bij *L.* en *B.* 5 pCt. 100; Dito bij *Rothschild* 100; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $99\frac{7}{8}$, 100; Braz. 5 pCt. $98\frac{1}{2}$; Mexik. $20\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Dito Onb. $20\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. $72\frac{1}{2}$, Gren. $2\frac{3}{4}$ pCt. $17\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onbep. $17\frac{7}{16}$, $\frac{3}{4}$; Dito Uitg. $6\frac{7}{16}$, $\frac{5}{8}$; Ecuador $3\frac{1}{4}$; Dito Onb. $3\frac{1}{4}$; Venez. Uitgest. $11\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$.

Van Holl. fondsen waren 4 en 3 pCts. meer aangeboden, en Integralen nagenoeg als gisteren. In genoemde soorten was de omzet vrij levendig. — Van vreemde effecten waren Oostenr., bij geanimeerden omzet, iets vaster. — Peru waren tot veel verminderde koersen verkrijgbaar. — Overigens waren handel en variatie van weinig beteekenis.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* $79\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{5}{8}$.

Koers van het geld: Beleen. $3\frac{1}{2}$, Prolong. $3\frac{1}{2}$, Disc. 3 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $63\frac{3}{16}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $19\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $31\frac{7}{16}$; Metall. 5 pCt. $62\frac{3}{8}$.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

E. A. GROENEVELD
met
IMKE A. BENNEMA.

WINSCHOTEN, 10 October 1855.

*** Bevallen van een' ZOON E. WEEMA, geliefde Echtgenoot van

F. DE WITT.

GRONINGEN, 10 October 1855.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

September en October 1855.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
30	755,72	753,48	752,02	12,6	20,5	14,3	0,93	0,70	0,86	O.	O.	O.N.O.	helder.	wein. bew.	helder.
1	749,84	750,10	750,08	12,1	12,3	12,4	0,95	0,97	0,95	Z.Z.O.	Z.W.	Z.t.W.	betrokken.	regen.	betrokken.
2	749,84	750,47	751,76	11,2	14,1	12,3	0,98	0,94	0,97	Z.t.W.	„	Z.W.	bewolkt.	betrokken.	bewolkt.
3	755,34	756,18	755,59	12,9	14,5	12,3	0,95	0,84	0,95	N.W.	N.N.W.	O.t.N.	betrokken.	bewolkt.	betrokken.
4	750,44	748,48	749,76	14,8	13,2	14,6	0,94	0,77	0,94	Z.	Z.	Z.	„	betrokken.	helder.
5	749,60	750,45	751,70	14,1	18,0	15,0	0,89	0,69	0,90	Z.t.W.	Z.t.W.	Z.t.O.	„	bewolkt.	betrokken.
6	750,92	748,56	748,70	12,3	14,7	14,0	0,96	max.	max.	Z.O.	Z.O.t.O.	Z.	„	regen.	„

Gem. over de maand September: 744,09 — 14,4 — 0,83 — Regen 7,1 strepen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.